

Uchwała Nr / /2017
Rady Dzielnicy III Prądnik Czerwony
z dnia 21 marca 2017 roku

w sprawie: uczczenia postaci królowej Rychezy i księżnej Marii Dobroniegi nazwami ulic w Krakowie.

Na podstawie § 3 pkt. 3 lit. j oraz k uchwały nr XCIX/1497/14 Rady Miasta Krakowa z dnia 12 marca 2014 r., w sprawie organizacji i zakresu działania Dzielnicy III Prądnik Czerwony w Krakowie (Dz. Urz. Woj. Mał. z dnia 27.03.2014 poz. 1839) uchwała, co następuje:

§1

Wnioskuje się do Rady Miasta Krakowa i Prezydenta Miasta Krakowa o uhonorowanie królowej Rychezy i księżnej Marii Dobroniegi za ich zasługi dla odbudowy Polski i rozwoju Krakowa nazywając ich imionami dwie ulice w Krakowie.

§2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE:

Uchwałę podejmuje się w oparciu o kompetencje Rady Dzielnicy III Prądnik Czerwony, w 1001. rocznicę urodzin księcia Kazimierza Odnowiciela – władcy, który przeniósł stolicę państwa polskiego do Krakowa.

PRZEWODNICZĄCA
RADY I ZARZĄDU DZIELNICY III
PRĄDNIK CZERWONY
Aniela Dirks

Królowa Rycheza (ur. ok. 993 r. – zm. 21 marca 1063 r. w Brauweiler koło Kolonii) – zwana także często Ryksą, królowa Polski, żona króla Mieszka II, matka księcia Kazimierza Odnowiciela. Była córką palatyna reńskiego, wnuczką cesarza Ottona II, siostrzenicą cesarza Ottona III, osobą wykształconą i oddaną polskiej dynastii. Dzięki swoim wpływom i dyplomacji pomogła najpierw uzyskać koronę dla swojego teścia Bolesława Chrobrego, potem w 1025 r. sama wraz z mężem została koronowana na królową Polski. 6 lat później, w 1031 r., po pierwszym znanym w historii rozbiórce Polski przez Niemców i Rusinów musiała opuścić kraj, gdy jej mąż został wygnany. Powróciła do kraju wraz z nastaniem rządów jej syna księcia Kazimierza Odnowiciela w 1034 r., ale znowu musiała opuścić Polskę w 1036 r., której po buntach pogańskich, możnowładztwa i chłopów groził bunt przeciwko władcy, który próbował przywrócić porządek. Pozbawiony władzy książęcej kraj praktycznie rozpadł się i stał się łupem wyniszczającego najazdu czeskiego. Polsce groził ostateczny upadek. Przed takim scenariuszem uchroniła kraj właśnie królowa Rycheza, która swoimi wpływami osobistymi na dworze cesarskim oraz pieniędzmi własnej rodziny umożliwiła powrót księcia Kazimierza do Polski, celem odzyskania władzy przez Piastów. Władza ta została wywalczona militarnie dzięki pomocy kilkuset rycerzy z Niemiec, przysłanych przez cesarza i opłaconych przez królową. Rycheza cały czas zabiegała i dbała o to, by dotąd wrogi Polsce

niemiecki cesarz wspierał politycznie proces odbudowy zniszczonego kraju i chronił go przed wrogimi Czechami.

Była wielką mecenaską kultury i opiekunką Kościoła, dobrodziejką Krakowa, w którym mieszkała, wychowywała dzieci i rozbudowywała miasto na wzór Akwizgranu. Jej protegowanym był pierwszy opat w Tyńcu i jednocześnie pierwszy arcybiskup Krakowa Aaron. Około 1039 r. książę Kazimierz, wychowany w Krakowie, przeniósł do miasta swojego dzieciństwa stolicę państwa polskiego, gdyż dotychczasowe stolice Poznań i Gniezno były bardzo silnie zniszczone najazdem czeskim.

W 1047 r. Rycheza wstąpiła do klasztoru benedyktynek w Brauweiler, gdzie zmarła i została pochowana w 1063 r. Pamięć o niej jest wciąż żywa – okoliczna ludność czci ją jako błogosławioną, choć Watykan oficjalnie jej nie beatyfikował.

Maria Dobroniega (ur. między 1010 a 1016 – zm. 13 grudnia 1087 r.) – księżna, ruska księżniczka z dynastii Rurykowiczów, żona księcia Kazimierza Odnowiciela, matka króla Bolesława Szczodrego i księcia Władysława Hermana. Przez okres swojego panowania wspomagała swojego męża w dziele odbudowy kraju i dbała o rozwój Krakowa, jako stolicy Polski, między położonej na głównym trakcie do jej rodzinnego Kijowa. Dzięki małżeństwu, dotychczasowy śmiertelny wróg Polski – Ruś Kijowska, stała się kluczowym sojusznikiem państwa polskiego, pomagając pokonać do końca buntowników, którzy oderwali Mazowsze od Polski. Za jej życia – i być może przy jej współudziale – powstał najstarszy (przynajmniej wg obecnej wiedzy) kamienny pałac na Wawelu – okazały, reprezentacyjny i nowoczesny, jak na owe czasy, wyposażony nawet w ogrzewanie podłogowe. Zasłużona dla odbudowy Polski księżna zmarła zapomniana.

Przez długie lata obie władczynie były zapomniane, polska historia była w dużej mierze historią mężczyzn, a polscy dziejopisarze nie lubili silnych kobiet. Prawdę o nich przypomniano na podstawie najnowszych badań w książce Kamila Janickiego „Damy ze skazą. Kobiety, które dały Polsce koronę”, Wydawnictwo Znak, Kraków 2016.